

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

ניתוח כלי מחקר

שם כלי המחקר

שאלון להערכת תפקוד ילד Functional Independence Measure for children לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים (צ"מ).

שנה ומחבר

Ottenbacher, K. J., Msall, M. E., Lyon, N. R., Duffy, L. C., Granger, C. V., & Braun, S. (1997). Functional independence measure for children (WeeFIM). American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation, 76(3), 254-259.

תרגום לעברית

2024, יפעת פינדלינג, בהנחיית פרופ' צביה בר-נוי ופרופ' מיכל יצחקי, אוניברסיטת תל-אביב, החוג לסייעוד.

מטרת כלי המחקר

מטרת השאלון היא להעריך את התפקוד היומיומי של ילדים בריאים בגילאים חצי שנה עד שבע שנים וילדים עם מוגבלויות בגילאים חצי שנה עד 12 שנים. השאלון נועד למדוד את עצמאות הילד בביצוע פעולות יומיומיות ולהבין את רמת התלות שלו בעזרה של אדם אחר.

סוג כלי המחקר

שאלון

אוכלוסיית היעד

ילדים בריאים בגילאים חצי שנה עד שבע שנים.
ילדים עם מוגבלויות בגילאים חצי שנה עד 12 שנים.

אופי הדיווח

אמהות מדווחות על ילדם

מבנה כלי המחקר

השאלון כולל 18 פריטים המתארים את היכולת התפקודית של הילד בשישה תחומים: טיפול עצמי (אכילה, רחצה), שליטה על סוגרים, מעברים (למשל, מהמיטה לכיסא), נייחות (הליכה, כיסא גלגלים), תקשורת (יכולת אינטראקציה), קוגניציה חברתית (הבנה, הבעה) מתוך 18 הפריטים, 13 שייכים לממד מוטורי ו-5 לממד קוגניטיבי.

סוג סולם המדידה

הפריטים מדורגים על גבי סולם ליקרט בן 7 דרגות, שבו ציון 1 מצביע על תלות מלאה בעזרה של אדם אחר (העדר עצמאות), וציון 7 מצביע על עצמאות מלאה בביצוע המשימה התפקודית (ללא צורך בסיוע של אדם אחר).

סוג הפריטים בכלי המחקר

השאלון להערכת תפקוד ילד (WeeFIM) כולל פריטים המתארים את היכולת התפקודית של הילד בשישה תחומים שונים. הפריטים מתחלקים לשני ממדים עיקריים: ממד מוטורי וממד קוגניטיבי.

ממד מוטורי (13 פריטים):

טיפול עצמי: אכילה, רחצה, הלבשה (פלג עליון), הלבשה (פלג תחתון), ניקוי עצמי לאחר שימוש בשירותים, סירוק שיער, צחצוח שיניים, **שליטה על סוגרים:** שליטה על סוגרים (שתן), שליטה על סוגרים (צואה), **מעברים:** מעברים (מיטה לכיסא), מעברים (לשירותים), מעברים (לאמבטיה/מקלחת), **ניידות:** הליכה, כיסא גלגלים, טיפוס במדרגות.

ממד קוגניטיבי (5 פריטים): **תקשורת:** הבנת השפה המדוברת או סימנים, הבעת השפה המדוברת או סימנים, **קוגניציה חברתית:** אינטראקציה חברתית, פתרון בעיות, זיכרון.

אורך כלי המחקר

18 פריטים.

תוקף ומהימנות

לשאלון WeeFim יש תוקף תוכן ותוקף קריטריון גבוהים בקרב ילדים עם מוגבלויות מגוונות. נמצא כי יש לו תוקף מבחין בין אוכלוסיית ילדים בריאים לילדים עם מוגבלות. מהימנות השאלון גבוהה מאד, עם ערכי אלפא של קרובך של:

ילדים בריאים $\alpha = .98$

ילדים עם מוגבלויות $\alpha = .97$

במחקר הנוכחי, השאלון הדגים מהימנות פנימית גבוהה בקרב כלל האימהות לילדים עם או ללא צרכים מיוחדים ($\alpha = .96$), וכן לכל אחד משני מרכיביו (תפקוד מוטורי - $\alpha = .97$, תפקוד קוגניטיבי - $\alpha = .95$).

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי

1. שחיקה הורית של אימהות לילדים עם וללא צרכים מיוחדים מהמגזר החרדי ומהמגזר שאינו חרדי: גורמיה, החומרה הנתפסת של הלקות ותחושת נטל הטיפול, תמיכה חברתית, עבודת גישות, תושייה נלמדת ושימוש בשירותי בריאות עבור האם. 2024, יפעת פינדלינג, בהנחיית פרופ' צביה בר-נוי ופרופ' מיכל יצחקי, אוניברסיטת תל-אביב, החוג לסייעוד.
מק"ט מס' [890-275-2020](tel:890-275-2020)

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < היבטים משפחתיים > דחק משפחתי, תמיכה משפחתית ורווחה נפשית של המשפחה < שאלון להערכת תפקוד ילד Functional Independence Measure for children > לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים.

כלי מחקר < היבטים התנהגותיים וחברתיים של אנשים עם מש"ה > התנהגות מסתגלת ורמת תפקוד < שאלון להערכת תפקוד ילד Functional Independence Measure for children > לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים.

קישורים שימושיים

[למאגר מחקרי הקרן <](#)

[למאגר כלי המחקר באתר הקרן <](#)

שאלון להערכת תפקוד ילד Functional Independence Measure for children לאימהות

לילדים עם צרכים מיוחדים (צ"מ)

נא דרגי את המידה שבה ילדך עם הצ"מ (גילו שנה וחצי לפחות עד 5 שנים), עצמאי ומסוגל לתפקד ללא עזרת אדם בכל הפריטים שלהלן, על פי הדירוג הבא:

- 1 = נזקק לעזרה מלאה
- 2 = נזקק לעזרה רבה (מבצע לפחות 25% בכוחות עצמו)
- 3 = נזקק לעזרה בינונית (מבצע לפחות 50% בכוחות עצמו)
- 4 = נזקק לעזרה קלה (מבצע לפחות 75% בכוחות עצמו)
- 5 = בהשגחה (בעזרת אדם)
- 6 = עצמאי עם התאמות (אביזרי עזר)
- 7 = עצמאות מלאה (ללא עזרת אדם)

גיל הילד: _____

עצמאות מלאה	עצמאי עם התאמות	בהשגחה	עזרה קלה	עזרה בינונית	עזרה רבה	עזרה מלאה	
7	6	5	4	3	2	1	1. אכילה
7	6	5	4	3	2	1	2. טיפוח עצמי
7	6	5	4	3	2	1	3. רחצה
7	6	5	4	3	2	1	4. לבוש פלג גוף עליון
7	6	5	4	3	2	1	5. לבוש פלג גוף תחתון
7	6	5	4	3	2	1	6. שירותים
7	6	5	4	3	2	1	7. שליטה על שלפוחית השתן
7	6	5	4	3	2	1	8. שליטה על הסוגרים
7	6	5	4	3	2	1	9. מעברים: בין כיסא למקום ישיבה אחר, כולל כיסא גלגלים
7	6	5	4	3	2	1	10. מעברים: עלייה לישיבה על האסלה
7	6	5	4	3	2	1	11. מעברים: כניסה לאמבטיה או מקלחת
7	6	5	4	3	2	1	12. מעברים ממקום למקום (הליכה, כיסא גלגלים, זחילה)
7	6	5	4	3	2	1	13. מדרגות
7	6	5	4	3	2	1	14. הבנה
7	6	5	4	3	2	1	15. הבעה
7	6	5	4	3	2	1	16. אינטראקציה חברתית
7	6	5	4	3	2	1	17. פתרון בעיות
7	6	5	4	3	2	1	18. זיכרון